

VSEBINA

Dr. Maja Hmelak,
dr. Jurka Lepičnik Vodopivec	3 POMEN NEKATERIH ZNANJ, PRIDOBLENIH
MED ŠTUDIJEJEM, ZA USPEŠNO DELO V VRTCU
Dr. Alja Lipavc Oštir,
dr. Branka Čagran,
dr. Saša Jazbec	21 USPEŠNOST ROMSKIH UČENCEV PRI POUKU
TUJIH JEZIKOV V SLOVENIJI
Mag. Liljana Kač,
dr. Majda Pšunder	38 ODNOS UČENCEV DO ZNANJA IN UČENJA
OBVEZNEGA DRUGEGA TUJEGA JEZIKA
Dr. Saša Aleksij Glažar,
dr. Iztok Devetak	53 POUK NARAVOSLOVJA IN NARAVOSLOVNA
PISMENOST
Dr. Joca Zurc	67 DIDAKTIČNI VIDIKI POUČEVANJA
ZDRAVSTVENE VZGOJE
Dr. Daliborka Purić	81 USPOSOBLJENOST UČITELJEV ZA RAZLAGO
KNJIŽEVNIH DEL
Dr. Buba Stojanović	93 INDIVIDUALIZIRANI POUK PRI OBRAVNAVI
PRAVLJICE
Dr. Erna Žgur	105 MODEL BIVALNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI
ZNOTRAJ INSTITUCIONALNE OSKRBE
Dr. Polona Tominc	118 PODJETNIŠKO IZOBRAŽEVANJE TER
PODJETNIŠKA AKTIVNOST V DELU
PODONAVSKE REGIJE
Mag. Marija Runić Ristić,
dr. Ilija Čosić,
dr. Smiljana Mirkov	131 ZAPOSLOVANJE IN USPOSABLJANJE ZA
VODSTVENE POKLICE
Dr. Savko Jekić,
dr. Miroљjub Grozdanović,
dr. Dragan Golubović,
dr. Evica Stojiljković	146 NAČRTOVANJE ERGONOMSKO
OBLIKOVANEGA POHIŠTVA ZA OTROKE
Dr. Ana Vovk Korže	165 UČNI POLIGONI ZA KREPITEV IZKUSTVENEGA
IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNO
PRIHODNOST

CONTENTS

- Maja Hmelak, Ph.D.
Jurka Lepičnik Vodopivec, Ph.D. 3 THE IMPORTANCE OF ACQUIRING CERTAIN SKILLS DURING STUDIES FOR SUCCESSFUL WORK IN THE KINDERGARTEN
- Alja Lipavc Oštir, Ph.D.,
Branka Čagran, Ph.D.,
Saša Jazbec, Ph.D. 21 THE SUCCESS OF ROMA PUPILS IN THE FOREIGN LANGUAGE LEARNING IN SLOVENIA
- Liljana Kač, M.A.,
Majda Pšunder, Ph.D. 38 STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS KNOWLEDGE AND LEARNING OF A COMPULSORY SECOND FOREIGN LANGUAGE
- Saša Aleksij Glažar, Ph.D.,
Iztok Devetak, Ph.D. 53 NATURAL SCIENCE EDUCATION AND NATURAL SCIENCE LITERACY
- Joca Zorc, Ph.D. 67 DIDACTIC ASPECTS OF HEALTH EDUCATION
- Daliborka Purić, Ph.D. 81 TEACHERS' COMPETENCES FOR THE INTERPRETATION OF A LITERARY WORK IN TEACHING
- Buba Stojanović, Ph.D. 93 INDIVIDUALISED INSTRUCTION IN TEACHING FAIRY TALES
- Erna Žgur, Ph.D. 105 A MODEL OF A RESIDENTIAL COMMUNITY WITHIN THE INSTITUTIONAL CARE
- Polona Tominc, Ph.D. 118 ENTREPRENEURIAL EDUCATION AND ACTIVITY IN PART OF THE DANUBE REGION
- Marija Runić Ristić, M.A.,
Ilija Čosić, Ph.D.,
Smiljana Mirkov, Ph.D. 131 RECRUITMENT AND EDUCATION FOR MANAGEMENT PROFESSION
- Savko Jekić, Ph.D.,
Miroљub Grozdanović, Ph.D.,
Dragan Golubović, Ph.D.,
Evica Stojiljković, Ph.D. 146 PLAYGROUND EQUIPMENT IN THE FUNCTION OF DIDACTIC GAMES
- Ana Vovk Korže, Ph.D. 165 EDUCATIONAL POLYGONS FOR ENHANCING EXPERIENTIAL EDUCATION FOR A SUSTAINABLE FUTURE

Pomen nekaterih znanj, pridobljenih med študijem, za uspešno delo v vrtcu

Izvirni znanstveni članek

UDK 373.2+377

KLJUČNE BESEDE: praktično usposabljanje, predšolska vzgoja, strokovno znanje, študij, študentje, vrtec

POVZETEK – Avtorici raziskujeta znanja, ki jih je treba pridobiti v času študija. V prvem delu članka najprej predstavita nekatera temeljna teoretična spoznanja o izobrazbi in izobraževanju vzgojiteljev, pri čemer poudarita pomen znanstveno-strokovnega izobraževanja in praktičnega usposabljanja. Dotakneta se tudi študijskega programa Predšolske vzgoje. Osrednji del je namenjen empirični raziskavi, kjer sta na vzorcu 616 študentov in vzgojiteljev proučevali mnenje anketirancev o znanju, ki ga je treba pridobiti v času študija. Ob tem sta preverjali razlike glede na osebo (študenti, vzgojitelji), spol (ženski, moški) in status anketirancev (novinci, uveljavljeni, izkušeni). Rezultati analize razlik med anketiranci glede na osebo, spol in status so pokazali številne statistično pomembne razlike, kljub vsemu pa je najpogosteje izbran odgovor anketirancev pedagoško-psihološka znanja, tesno sledijo znanja s posameznih področij (gibanje, jezik, narava ...).

Original scientific paper

UDC 373.2+377

KEYWORDS: practical training, preschool education, professional competence, studies, students, kindergarten

ABSTRACT – The authors examine the competences that should be acquired during university studies. In the first part of the article, they review certain fundamental theoretical findings about education and training of pre-school teachers, whereby they emphasise the importance of scientific and professional education and practical training. They also take a look at the Preschool Education study programme. The central part of the paper is devoted to the empirical study where a sample of 616 students and pre-school teachers was polled about the competences that need to be acquired during the studies. Within the study, they analysed differences with regard to background (students, pre-school teachers), gender (male, female) and status (beginners, established, experienced). The results of this analysis of differences with regard to background, gender and status revealed a number of statistically significant differences; despite everything, the most common answer was competences in pedagogy and psychology, closely followed by competences in individual fields (movement, language, nature etc.).

1. Uvod

Predšolska vzgoja kot primarni del sistema vzgoje in izobraževanja je v preteklosti doživela veliko sistemskih in vsebinskih sprememb, v zadnjih desetih letih pa je vedno zahtevnejša potreba po visoki strokovni usposobljenosti vzgojiteljev. Od njih se pričakuje strokovna kompetentnost, ki jo morajo pridobiti s kakovostnim na teoriji in praksi utemeljenim izobraževanjem. Prihodnji vzgojitelj, tako Lučić (2007), namreč sodeluje v izgradnji in oblikovanju človeka kot največje vrednote, zato je njegova odgovornost zelo pomembna. On je izvajalec in organizator vzgojno-izobra-

Uspešnost romskih učencev pri pouku tujih jezikov v Sloveniji

Izvirni znanstveni članek

UDK 376.7(=214.58)

KLJUČNE BESEDE: romski učenci, tuji jeziki, tuje-jezikovne spretnosti, večjezičnost

POVZETEK – Rezultati raziskave o (ne)uspešnosti romskih učencev pri pouku tujih jezikov na različnih območjih v Sloveniji (Prekmurje (P), Štajerska (Š), Dolenjska in Bela krajina (D/BK)) kažejo, da je treba funkcionalno večjezično naravnano jezikovno politiko prilagoditi posameznim območjem in predvideni jezikovni rabi v bodoče. Raziskava je pokazala, da učenci v P in na Š dosegajo višje ocene pri pouku tujih jezikov in bolj sami ocenjujejo svoje pridobljene spretnosti kot romski učenci na D/BK. Romski učenci na D/BK redkeje opravljajo domače naloge, redkeje spremljajo nemške in angleške televizijske programe, vlogo in možnost uporabe znanja tujih jezikov v kasnejšem življenju pa ocenjujejo kot manj pomembni in vidijo manj možnosti za uporabo. Rezultati so izziv tudi za didaktiko, ki naj bi upoštevala minimalno rabo slovensčine pri pouku tujih jezikov ter razvijala materiale za delo s povezovanjem interesov in upoštevanjem razlik.

Original scientific paper

UDC 376.7(=214.58)

KEYWORDS: Roma pupils, foreign languages, foreign language skills, multilingualism

ABSTRACT – The results of research of the performance levels of Roma pupils in foreign language learning in the regions of Prekmurje (P), Štajerska (Š), Dolenjska and Bela Krajina (D/BK) presuppose the language policy-planning that is oriented towards functional multilingualism for each particular region and adapted to pupils' language use in their respective future lives. The reasons for higher performance levels in P, Š definitely include the differences between the regions as well as the proximity to the Austrian border. The results obtained present a challenge to the didactics of foreign language teaching, which should consider the demand for a well-conceived minimum level of use of Slovene in foreign language teaching and develop materials for working with Roma pupils through combining the interests of the Roma pupils and taking into account the differences.

1. Uvod

Sodobne raziskave večjezičnosti so pokazale, da je ena od prednosti večjezičnega posameznika tudi ta, da se uspešneje uči tujih jezikov, najpogosteje so to tretji ali pa četrti jezik (prim. npr. The Bilingualism Reader, 2007, Pathways to Multilingualism, 2008, Bilingual Education in the 21st Century, 2009). V slovenskem prostoru obširnejše študije, ki bi pokazale uspešnost teh večjezičnih posameznikov pri usvajanju tretjega (četrtga) jezika, žal ni. Vsekakor tudi ni študij, ki bi dokazovale nasprotno, pa naj gre za madžarsko, italijansko manjšino, romsko skupnost ali priseljence oziroma druge posameznike, ki odraščajo večjezično. Nekatere posamezne raziskave iz zadnjih let so na primer pokazale, da na dvojezičnih šolah v Prekmurju (Kavaš, 2009) glede opismenjevanja učencev ne obstajajo razlike glede na jezik, v katerem se učenci

Odnos učencev do znanja in učenja obveznega drugega tujega jezika

Pregledni znanstveni članek

UDK 81'246.3:373.3

KLJUČNE BESEDE: obvezni drugi tuji jezik, mnenja učencev, večjezičnost, osnovna šola

POVZETEK – V prispevku je predstavljena raziskava o odnosu učencev obveznega drugega tujega jezika do znanja in pouka tega jezika in tujih jezikov nasploh. Raziskava je bila izvedena s pomočjo anketiranja učencev v treh zaporednih letih v 7., 8. in 9. razredu. Rezultati anketiranja so pokazali, da se učenci strinjajo z učenjem dveh obveznih tujih jezikov v šoli, da so zadovoljni z izbiro jezika ter da prepoznajo uporabno vrednost znanja tujih jezikov za vsakodnevno komuniciranje. Nadalje je bilo ugotovljeno, da je uspeh pri prvem tujem jeziku povezan z uspehom pri drugem tujem jeziku ter da učenci znanju tujih jezikov pripisujejo pomembno vlogo pri zaposlitvi in uspehu v življenju. Ugotovitve raziskave potrjujejo pravilnost odločitve, da se obvezni drugi tuji jezik uvede kot obvezni predmet v osnovno šolo. Razmisliti bi bilo treba, na kakšen način doseči boljši učni uspeh pri drugem tujem jeziku pri manj uspešnih in jezikovno nadarjenih učencih.

Review scientific paper

UDC 81'246.3:373.3

KEYWORDS: compulsory second foreign language, students' opinion, plurilingualism, primary school

ABSTRACT – The paper presents the research into the attitude of the compulsory second foreign language (FL) students towards knowledge and towards foreign languages as such. The research was carried out with the help of a survey among 7th, 8th and 9th grade students in three consecutive years. The results showed that students agreed with learning two foreign languages at school and were on the one hand satisfied with the choice of the language, and on the other hand aware of the value of foreign languages mastery in everyday communication. Furthermore, it was established that success with the first FL was connected to the success with the second FL and that the students perceived FL knowledge as an important factor in both their job career as well as in their success in life. The research outcomes confirm that the decision about a compulsory second FL implementation was justified. A further consideration is necessary in order to find out how to raise the level of success with FL two in both less successful students as well as the gifted ones.

1. Uvod

Večjezičnost velja za temeljno načelo Evropske unije (EU), je družbeno dejstvo in nuja vsakega posameznika (Maastrichtska pogodba, 1992; 126. člen, Spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti, 2003; Ključne kompetence, 2006; Strategija o večjezičnosti, 2008). Velik pomen medjezikovnemu in medkulturnemu sporazumevanju za delovanje posameznika v družbi 21. stoletja pa pripisujejo tudi številni strokovnjaki (Skela, 2011; SEJO, 2011; Grosman, 2010; Neuner in sod., 2009; Lo Bianco, 2008; Byram, 2008). Kljub tujim jezikom naklonjenim družbenim in strokovnim prizadevanjem je bilo v Resoluciji o evropski strategiji za večjezičnost (2008)

Pouk naravoslovja in naravoslovna pismenost

Pregledni znanstveni članek

UDK 37.014.22:5

KLJUČNE BESEDE: naravoslovna pismenost, pouk naravoslovja, družben pomen naravoslovja

POVZETEK – V prispevku je definirana naravoslovna pismenost, opisan je njen razvoj ter pomen za življenje posameznika v informacijski družbi. Učenje in poučevanje naravoslovnih vsebin naj bo usmerjeno k razvijanju naravoslovne pismenosti učencev, dijakov in študentov. Podana sta primera dveh modulov, ki interdisciplinarno povezujeta naravoslovne pojme pri obravnavi učnih vsebin o življenjskih okoljih. Tudi pri izobraževanju učiteljev naravoslovnih predmetov je treba poudariti pomen razvijanja naravoslovne pismenosti učencev. To je pomembno predvsem za bodoče učitelje razrednega pouka, ki nimajo vedno razvitega pozitivnega odnosa do naravoslovja, kar v času študija negativno vpliva na razvoj njihove naravoslovne pismenosti in se kasneje v praksi prenaša na njihove učence.

Review scientific paper

UDC 37.014.22:5

KEYWORDS: natural science literacy, natural science education, social importance of natural sciences

ABSTRACT – This paper defines natural science literacy as well as its development and importance for the life of the individual in the information society. Teaching and studying natural science content should be directed towards developing the natural science literacy of learners, pupils and students. There are examples of two modules which in an interdisciplinary manner link the natural science concepts in dealing with the teaching content on living environments. In educating teachers of natural science subjects, it is also necessary to stress the significance of developing students' natural science literacy. This is particularly important for future class teachers who do not always have a developed positive relationship towards natural sciences, which has a negative influence on their development of natural science literacy during the studies, and is later in practice transferred to their pupils.

1. Uvod

V sodobnem svetu se informacijska tehnologija bliskovito razvija, zato je ena izmed nalog izobraževanja usposobiti posameznika, da se bo sposoben prilagajati trendom globalizacije in se vključevati v visoko razvito znanstveno-tehnološko družbo (Julien in Barker, 2009). V informacijski družbi je za osebni in ekonomski razvoj posameznika pomembno, da razvije sposobnosti prepoznavanja virov informacij in poti do njih, razumevanja in kritičnega ovrednotenja informacij ter njihove učinkovite in etične uporabe. Na področju poučevanja naravoslovja se kot pomemben cilj vedno bolj uveljavlja pomen naravoslovne pismenosti kot potreba za uspešno delovanje posameznika v družbi in s tem za reševanje problemov v življenju in poklicu. Naravoslovno izobraževanje je ključ do pozitivnih sprememb v družbi, razvija pozitiven odnos do okolja in vključuje posameznika v napore za trajnostni razvoj.

Didaktični vidiki poučevanja zdravstvene vzgoje

Pregledni znanstveni članek

UDK 613:37

KLJUČNE BESEDE: *promocija zdravja, specialne didaktike, pisna učna priprava, zdravstvena vzgoja, analiza dokumentov.*

POVZETEK – Namen raziskave je bil opredeliti didaktične značilnosti zdravstvene vzgoje z vidika primerjave s sedmimi specialnimi didaktikami. Raziskava temelji na kvalitativni analizi učnih priprav s področij didaktike zdravstvene vzgoje, naravoslovja, družboslovja, matematike, jezika s književnostjo ter športne, glasbene in likovne vzgoje. Rezultati kažejo, da obstajajo med analiziranimi učnimi pripravami izbranih didaktik podobnosti v strukturi učne ure, zapisu učenčeve in učiteljeve aktivnosti ter opredelitvi časa izvedbe. Razlike pa se pojavljajo v času izvedbe učne enote, postavljanju učnih ciljev, uporabljenih učnih metodah in nadaljnjih aktivnostih. Narava učnih aktivnosti uvršča didaktiko zdravstvene vzgoje na področje psihomotoričnih in konativnih ciljev, kjer je v neposredni povezavi z didaktikami vzgojnih področij, na področju uporabe učnih metod pa je povezana z didaktikama naravoslovja in matematike. V prihodnje je treba stremeti k razvoju in večji prepoznavnosti didaktike zdravstvene vzgoje in s tem doprinesti h krepitvi in varovanju zdravja celotnega prebivalstva.

Review scientific paper

UDC 613:37

KEYWORDS: *health promotion, special didactics, learning unit plan, health education, document analysis*

ABSTRACT – The aim of the research was to define the didactic characteristics of health education in comparison with seven special didactics. The research was based on a qualitative document analysis of eight official documents-learning unit plans-taking into account the didactics of the following fields: health education, natural sciences, social sciences, mathematics, language and literature, physical education, music education and fine art education. The results revealed similarities in the learning unit realisation structure, the record of student and teacher activity and the predicted time of learning phases among learning unit plans of eight didactics. However, differences were revealed in the total realisation time of a learning unit, learning goals, learning methods and additional home activities set in the final part of a learning unit. The characteristics of learning activities classify health education didactics among psychomotor and emotional learning goals (music, physical education and fine art didactics), where it is directly connected with didactics in educational fields. On the other hand, the learning method correlates with natural sciences and mathematics didactics.

1. Uvod

Na področju zagovarjanja, omogočanja, posredovanja in zagotavljanja zdravja za celotno prebivalstvo je *Ottawska listina* (Ottawa Charter for Health Promotion, 1986) kot prvi uradni dokument opozorila, da je za zdravje prebivalstva potrebno skrbeti, ga zagovarjati, zagotavljati, pospeševati in promovirati. Na ta način je bila vsakemu posamezniku v družbi priznana temeljna človeška pravica do ohranjanja

Teachers' competences for the interpretation of a literary work in teaching

Izvirni znanstveni članek

UDK 37.015/.016:81'243

KLJUČNE BESEDE: učitelj, kompetence, poučevanje književnosti, razlaga književnega dela, učenec

POVZETEK – V okviru metodoloških konceptov poučevanja književnosti profil učiteljev vključuje številne kompetence: za učno področje, predmet in metodiko poučevanja, poučevanje in učenje, podporo v razvoju osebnosti učenca, komunikacijske in sodelovalne tehnike. Za uspešno izvedbo vseh nalog, s katerimi se sooča, se mora učitelj usposobiti v času dodiplomskega študija, vendar pa mora biti tudi pripravljen na spremembe in motiviran za stalno strokovno izpopolnjevanje. V prispevku avtorica proučuje kvaliteto in način usposabljanja učiteljev za razlago književnega dela. Rezultati kažejo da so učitelji v celoti usposobljeni za poučevanje književnosti v nižjih razredih osnovnih šol. Anketirani učitelji se strinjajo s trditvijo, da so v okviru dodiplomskega študija pridobili ustrežno raven znanja in spretnosti za poučevanje književnosti.

Original scientific paper

UDC 37.015/.016:81'243

KEYWORDS: teacher, competence, teaching literature, literary work interpretation, pupil

ABSTRACT – In the context of methodic concepts of teaching literature, a teacher's profile includes a whole spectrum of competences in: the teaching field, the subject itself, the method of teaching, teaching and learning, giving support to the development of the pupil's personality, as well as communication and co-operation. To be able to successfully fulfill all these tasks, the teacher should undertake appropriate training in the course of his undergraduate studies, but should also be open to changes and be motivated for a constant professional development. This paper examines the teachers' ability to interpret a literary work in the classroom. The results show that the teachers, in their opinion, are fully trained for teaching literature in the first grades of primary school. Most of the teachers interviewed said that their knowledge and the ability to teach literature were acquired during their undergraduate studies.

1. Introduction

Teaching is an interactive category aimed at forming a versatile, creative and harmoniously developed learner's personality; therefore, while organising the teaching process, the role of a teacher should be to encourage pupils' critical thinking skills and develop their creativity. Efficient teaching depends on the organisation of teaching, the prerequisite of which is the teacher's professionalism, his competences and his personality in general. Modern research defines the teacher's role in teaching in two ways. Some authors think that the role of the teacher is the crucial one, whereas others consider it only one of the constitutive elements of the teaching process (Bjekic, 1999).

The complex world of literature and its versatile functions demand a delicate teacher's attitude toward the work, the pupil and the teaching. Literature is a con-

Dr. Buba Stojanović

Individualizirani pouk pri obravnavi pravljice

Strokovni članek

UDK 37.091.31-059.1+82-34

KLJUČNE BESEDE: individualizirani pouk, učenec, učitelj, sposobnosti, pravljica

POVZETEK – Osnovna ideja sodobne osnovne šole je spreminjanje težišča dela v učnem procesu od učitelja na učenca in vzpostavljanje njegove aktivnosti v procesu spoznavanja učne vsebine. Dobra zasnova učbenika in ustrezna organizacija pouka ob upoštevanju načela individualizacije pomembno prispevajo k boljši kvaliteti izobraževanja. Kakovostna organizacija individualiziranega pouka zahteva permanentno spremljanje in razvrščanje učencev glede na njihove intelektualne sposobnosti in druge osebne lastnosti, ki so pomembne za uspešno napredovanje. Dobro poznavanje učencev in njihovih lastnosti je zelo pomembno pri določanju učnih ciljev, vsebin, metod in oblik učnega dela. Individualizacija pouka je pomembna komponenta splošne kakovosti izobraževanja in predpogoj za uspešno usposabljanje učencev za samoizobraževanje. V tem kontekstu je pomembna tudi samoodgovornost in samostojnost, kar omogoča vsakemu učencu napredovanje v skladu z njegovimi sposobnostmi.

Professional paper

UDC 37.091.31-059.1+82-34

KEYWORDS: individualised teaching, pupil, abilities, fairy tale, teacher

ABSTRACT – The basic idea of contemporary school is shifting the focus of work in the process of teaching from the teacher and his frequent lectures, long monologues where he is the only active participant to the pupil and his activity in the process of acquiring teaching material. Good concept of text books and adequate teaching organisation by applying individualisation would significantly improve the quality of education in general. Qualitative organisation of individualised teaching requires permanent monitoring and grouping of pupils according to intellectual abilities and other personality characteristics important for successful mastering of the teaching contents. Knowing his pupils and their characteristics well is valuable to the teacher in the phase of choosing the most appropriate educational goals, contents, methods and forms of work. Individualisation of teaching is a very important component of general quality of education, but also one of the prerequisites of successful training of pupils for self-education and getting along in the society of knowledge.

1. Uvod

Savremeno društvo koje uči teži da svako napreduje svojim tempom, u skladu sa individualnim mogućnostima i osobinama ličnosti. Razlike među ljudima trebalo bi da budu izvor originalnosti, raznorodnosti ideja, stavova i mišljenja na kojima bi se svet bogatio, inovirao i prosperirao uzimajući u obzir sve ono pozitivno i poželjno u toj različitosti. Vekovima unazad nije bilo tako uprkos činjenici da ideja o individualizaciji nastave nije nova. Potrebu za individualizovanjem nastavnog procesa jasno su isticali još Komenski, Ruso, Pestaloci i drugi napredniji pedagoški stvaraoci. Organizovaniji pokušaji da se nešto konkretno preduzme u nastavi zabeleženi su tek u poslednjoj deceniji 19. veka.

Dr. Erna Žgur

Model bivalne stanovanjske skupnosti znotraj institucionalne oskrbe

Strokovni članek

UDK 364.465-056.36

KLJUČNE BESEDE: bivalna skupnost, institucionalno varstvo odraslih, motnja v duševnem razvoju

POVZETEK – V prispevku je predstavljen model bivalne stanovanjske skupnosti pri odraslih osebah z motnjo v duševnem razvoju po zaključitvi osnovnošolskega izobraževanja za osebe s posebnimi potrebami. Prispevek predstavlja organizacijo bivalne skupnosti za šest odraslih uporabnikov programa Institucionalnega varstva odraslih. Vzgojno-izobraževalna ustanova za potrebe svojih odraslih uporabnikov izvaja tudi program socialnega varstva. Bivalna enota vključuje tri najeta stanovanja v večstanovanjski zgradbi, ki so med seboj povezana in primerno opremljena za osebe z več primanjkljaji. V bivalni skupnosti živijo in bivajo odrasli uporabniki, ki dnevno odhajajo tudi v varstveno-delovni center. Delovanje bivalne skupnosti je samostojno, zunaj matične ustanove, v organizacijskem smislu pa je povezano s celostnim delovanjem ustanove. Življenje uporabnikov v skupni bivalni skupnosti je samostojnejše in tudi zahtevnejše, prineslo jim je vrsto prednosti, pozitivnih izkušenj za nadaljnje življenje, zato je takšna oblika organizacije programa zanje primerna in ustrezna.

Professional paper

UDC 364.465-056.36

KEYWORDS: residential community, institutional care of adults, intellectual disabilities

ABSTRACT – This article introduces a model of a residential community for adults with intellectual disabilities. Among other programmes, the school institute (Cirius) implements the Adult Institutional Care Programme. The article provides motives for initiating the programme and the project of a residential community. It points out the advantages and disadvantages of such a community model, seen from the point of view of its residents and the professional personnel. The residential community includes three rented apartments in an apartment block, equipped for the needs of adults with multiple deficits. Adults who live there make daily visits to the Local Occupational Activity Centre. The residential community is managed independently, even though it is programmatically related to the parent institute (Cirius). The residential community enables its residents to lead a more independent, more dynamic but more demanding and more responsible life. It offers them a variety of positive life experiences. Despite numerous advantages of implementing this kind of social programmes, the institute faces the prospect of being unable to continue with the Adult Institutional Care Programme due to modifications to legislation.

1. Uvod

Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Vipava (Cirius Vipava) je vzgojno-izobraževalna ustanova, ki poleg predšolskih in osnovnošolskih programov izvaja tudi rehabilitacijske ter socialne programe. Ustanova izobražuje osebe z motnjami v duševnem razvoju (MDR) in drugimi spremljajočimi primanjkljaji s področja gibanja, govora, sluha ter vida. Vključitev učencev v ustanovo je možna na

Dr. Polona Tominc

Podjetniško izobraževanje ter podjetniška aktivnost v delu Podonavske regije

Izvirni znanstveni članek

UDK 37.015.311-057.15

KLJUČNE BESEDE: *podjetniško izobraževanje in usposabljanje, podjetniška aktivnost*

POVZETEK – V prispevku preučujemo vpliv podjetniškega izobraževanja in usposabljanja na vključevanje ljudi v podjetniško aktivnost. Pri tem izhajamo iz dejstva, da se v podjetništvu v večji meri vključujejo ljudje, ki verjamejo, da imajo znanje in obvladujejo veščine, potrebne za podjetništvo, kot pa tisti, ki tega samozaupanja nimajo; to samozaupanje ljudi pa se krepi prav z njihovo udeležbo v podjetniškem izobraževanju in usposabljanju. Rezultati kažejo, da so tri najpomembnejše oblike izobraževanja in usposabljanja za podjetništvo predvsem formalno izobraževanje v okviru rednega izobraževanja v osnovni in srednji šoli, neformalno izobraževanje na univerzi ter podjetniško samoizobraževanje z nabiranjem izkušenj, znanja, sposobnosti in spretnosti z opazovanjem drugih podjetnikov in sodelovanjem pri poslih drugih – vpliv slednjega na vključevanje v podjetništvo je celo najmočnejši. Z vidika priprave izobraževalnih vsebin v okviru formalnega rednega izobraževanja, še posebej v terciarnem izobraževanju, bi bilo zato treba zelo pazljivo proučiti tista specifična znanja in veščine, ki jih potencialni podjetniki v največji meri potrebujejo.

Original scientific paper

UDC 37.015.311-057.15

KEYWORDS: *entrepreneurial education and training, entrepreneurial activity*

ABSTRACT – In this paper, the impact of one's entrepreneurial education and training on starting entrepreneurial activity is analysed. The research is based on findings suggesting that those having confidence in their skills and ability for entrepreneurship are more likely to start entrepreneurial career, while entrepreneurial education and training are important for increasing this self-efficacy. The three most important sources of entrepreneurial education and training are formal education at the primary and secondary level, informal training at universities and especially self-studies, through reading books, observing other people in business or by working in someone else's business, which have also the strongest impact on entrepreneurial activity. The curricula, especially at the tertiary level, should concentrate on those specific knowledge and skills needed by most potential entrepreneurs – regarding our results, this should include to a large extent direct experience in the real business environment.

1. Uvod

Ni dvoma, da je razvoj vsakega družbeno-ekonomskega sistema v veliki meri pogojen z razvojem podjetništva (Kelley in sod., 2011; Rebernik in sod., 2011; Bosma in Levie, 2010; Acs in Szerb, 2009; Baumol, 1990; Leibenstein, 1968; Von Mises, 1949; Schumpeter, 1934 idr.). Spodbujanje podjetniške aktivnosti v gospodarskem sistemu je lahko usmerjeno na obstoječe podjetnike in na spodbujanje njihove gospodarske aktivnosti ali pa na spodbujanje odraslih prebivalcev, da pričnejo s podjetniško

Recruitment and education for management profession

Pregledni znanstveni članek

UDK 378:005

KLJUČNE BESEDE: poklic menedžerja, rekrutacija (nabor), izobraževanje

POVZETEK – Avtorji v prispevku analizirajo rezultate empirijskega raziskovanja rekrutacije in izobraževanja za poklic menedžerja v sodobni srbski družbi. Pri raziskovanju procesa rekrutacije so proučili socialne okoliščine in motive za študij menedžmenta, proučevanje izobraževanja za poklic pa je bilo usmerjeno v evalvacijo študijskih programov menedžmenta na fakultetah v Vojvodini, v cilje menežderskega izobraževanja, v zadovoljstvo s kvaliteto učnega procesa in v načrte za prihodnost študentov menedžmenta. V vzorec so zajeli 255 študentov štirih fakultet. Zbrane podatke so statistično obdelali in interpretirali.

Review scientific paper

UDC 378:005

KEYWORDS: Management profession, recruitment, education for profession

ABSTRACT – The paper presents the analysis of the empirical research results about the processes of recruitment and education of the management profession in Serbian society. The following aspects of the recruitment process have been examined: social origin and motives for management studies. The research of education for the management profession refers to the evaluation of management curricula at universities in Vojvodina, the goals of management education and students' satisfaction with the quality of teaching at management universities. The sample of the survey represented 255 students in their final years at four universities. The data were collected using the survey method and their processing was conducted using the statistical method.

1. Introduction

The unquestionable element of a profession present in all theories of profession sociology, from Parsons (1968) as the first theoretician and the structural functionalist Greenwood theory (1957) and critical theory of Gyrate (1974) and Light (1974) to the historical school of Wilensky (1964), is the establishment of schools and their branching, and the development of study programmes for the education of large groups of people in order to perform one activity for which there is a need in the society.

The first forms of education for managerial businesses can be found in German education. It is the wrong belief that management education was invented at the end of the 19th century in the United States at Harvard, Wharton University or Dartmouth College. It is widely neglected that all business schools and management colleges in the US have a direct line of parentage that runs from German Cameralist Schools, such as those at the University of Halle and the University of Frankfurt which appo-

Savko Jekić, Ph.D., Miroљjub Grozdanović, Ph.D.,
Dragan Golubović, Ph.D., Evica Stojiljković, Ph.D.

Playground equipment in the function of didactic games

Pregledni znanstveni članek

UDK 684.4:373.2

KLJUČNE BESEDE: ergonomsko projektiranje, po-
hišđtvo za otroke, antropometrične mere

POVZETEK – Igrača je pomembno vzgojno-izobraže-
valno sredstvo. Ni druge stvari na svetu, ki bi bila tako
privlačna za otroke in bi tako izpolnila njihov čustveni
svet, kot ga lahko igrača. Z njeno pomočjo otroci raz-
vijajo svoje čute in mišice, učijo se družabnosti. Igra-
če prispevajo k razvoju inteligence in pomagajo pri
učanju. Razvijajo ustvarjalnega duha pri otrocih in
prispevajo k razvoju komunikacijskih veščin. Sodob-
ne igrače morajo biti ergonomsko zasnovane zaradi
varnosti in zdravlja otrok v času igre. Namen tega pri-
spevka je predstaviti rezultate statičnih in dinamičnih
antropometričnih meritevdimenzij predšolskih otrok iz
osrednje Srbije. Merjenja smo izvedli v vrtcu v vseh
treh starostnih skupinah (3-4 leta, 4-5 let, 5-6 let). V
raziskavi smo definirali skupaj 32 statičnih in 15 di-
namičnih antropometričnih količin. Ugotovili smo, da
na osnovi statičnih in dinamičnih antropometričnih
izmer lahko lahko izboljša varnost, funkcionalnost in
udobje uporabnikov.

Review scientific paper

UDC 684.4:373.2

KEYWORDS: ergonomic design, child's playground
equipment, anthropometric measurements

ABSTRACT – A toy is considered as a highly important
pedagogical and educational instrument. There is no
other object in the world that attracts a child as a toy
does. Nothing fulfills the child's emotional world like
a toy. A toy helps the child develop senses and mus-
cles as well adopt the rules of social behavior. The toy
plays an important role in intellectual development
and assists the learning process. It improves creativi-
ty and contributes to the advancement of communica-
tion skills of a child. Modern toys offered to children
should be ergonomically designed in order to improve
the safety and health of the children during a game.
Given that, the aim of this paper to present the results
of static and dynamic anthropometry of the body di-
mensions of pre-school children (from Central Ser-
bia). The measurements concerned three age groups
of children: junior (3-4 years old), middle (4-5 years
old) and senior (5-6 years old). For the purposes of
this project, a list of 32 static and 15 dynamic anthro-
pometric measurements of arm and leg outreach of the
children were done.

1. Introduction

A toy is considered as a highly important pedagogical and educational instrument.

The great importance of a toy for physiological and physical development of a child is well described by E. Seguen: "Books can never teach what toys can yield to a child...if you observe what kind of toys your children prefer, you will be able to predict what kind of persons they will grow up to be" (Jekić, 2011).

There is no other object in the world that attracts a child as a toy does. Nothing fulfills the child's emotional world like a toy. A toy helps the child develop senses and

Učni poligoni za krepitev izkustvenega izobraževanja za trajnostno prihodnost

Strokovni članek

UDK 502.131.1:159.953.5

KLJUČNE BESEDE: trajnostni razvoj, ekoremediacije, učilnica v naravi, lokalna skupnost

POVZETEK – V zadnjih dveh letih je bilo v Sloveniji vzpostavljenih več učnih poligonov, njihov namen je omogočiti šolam, da lahko strokovno vodeno in inovativno izvajajo aktivnosti, ki jih zgolj v razredu ne bi mogle. Gre za terenska dela, naravoslovne dneve, prakse, medpredmetno povezovanje in projektne dneve. Učni poligoni so v različnih delih Slovenije vezani na aktualno okoljsko problematiko. Občine so podprle koncept sodelovanja lokalne skupnosti pri delovanju učnih poligonov, kar omogoča neposredno sodelovanje šol z lokalnimi skupnostmi. V prispevku so prikazani vsebinski poudarki učnih poligonov v Sloveniji in aktivnosti, ki potekajo na njih. Posebno pozornost smo namenili raziskavi aktivnih oblik učenja in raziskovanja, ki jih uporabljamo pri izvajanju pouka v naravi. Ugotovili smo, da ima vzajemen odnos med obiskovalci učnih poligonov ter domačini, ki živijo v neposredni bližini, velik vpliv na razumevanje pomena tradicionalnega znanja, medgeneracijskih vezi in da mlade veliko bolj, kot smo bili pričarani prej, zanimata naravna in kulturna dediščina ter da želijo znati tudi sami ustvarjati rešitve.

Professional paper

UDC 502.131.1:159.953.5

KEYWORDS: sustainable development, ecoremediation, nature's classroom, local communities

ABSTRACT – Several educational polygons have been established in Slovenia in the last two years. Their purpose is to enable schools to implement open-air activities in an innovative manner and with professional assistance. These are fieldwork, natural science days, work experience, intersubject connections and project days. The educational polygons in different parts of Slovenia are associated with urgent environmental issues. Municipalities have shown willingness to support the concept of the participation of local communities in the operation of educational polygons, which enables direct cooperation of schools and local communities. The paper discusses thematic emphases of the educational polygons in Slovenia and the activities that take place there. Special attention is paid to the analysis of active forms of education and research which are used in classes in nature. We have established that the reciprocal relationship between the visitors of the educational polygons and the local inhabitants who live in the immediate vicinity has a significant impact on understanding the meaning of traditional knowledge and the formation of intergenerational bonds. Young people are much more interested in natural and cultural heritage than we have expected, and they want to contribute to the creation of solutions by themselves.

1. Uvod

Potrebe v družbi in EU strategije (lizbonska, Strategija vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj UNECE, Strategija EU za trajnostni razvoj in Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj) podpirajo celovito izobraževanje za doseg ciljev